התנועה הקיבוצית
מחלקת שנת שירות

מערך פעילות

בין ציפייה למציאות

מערך פעילות לאמצע השנה

משך: שעה וחצי

קהל יעד: ש"שנים

עזרים: דפי A4, צבעים, דף שאלות לכל משתתף (נספח), פתקיות בשני צבעים, מעטפה

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

באמצע שנת השירות זה הזמן לעצור ולהסתכל אחורה: איך דמיינו את השנה לפני שהתחלנו, ואיך היא נראית בפועל – במסגרת, בקומונה ובעצמנו. במפגש נצייר את השנה כפי שהיא היום וכפי שדמיינו אותה, נשוחח בזוגות על הפער ביניהן ונקשיב לסיפורים של חברי הקומונה. ננסה להבין מה אפשר ללמוד מהפער הזה – על עצמנו ועל הקומונה שלנו.

מטרות

- עצירה באמצע השנה ובחינת הפער בין מה שדמיינו לבין מה שקורה בפועל – במסגרת, בקומונה ובעצמנו.
- העמקת ההיכרות בין חברי הקומונה דרך שיחה אישית בזוגות והקשבה לסיפור של אחר.
- בחירה במה כל אחד, וכל הקומונה, רוצים לשמור ולשנות עד סוף השנה.

מהלך

1 פתיחה

נחלק לכל משתתף דף A4 מקופל לשניים, וצבעים או טושים. את הדפים נשמור לסיכום.

1. **חצי ראשון – היום:** כל אחד מצייר או כותב איך נראית שנת השירות שלו היום. אפשר ציור, סמל, כמה מילים או משפט – לא צריך לדעת לצייר.
2. **חצי שני – לפני שהתחלנו:** נשאל: "אם היו שואלים אתכם לפני תחילת השנה איך הולך להיות פה, מה הייתם עונים?" כל אחד מצייר או כותב בחצי השני את התמונה שהייתה לו אז. אפשר גם לסמן על הציור של היום מה היה שונה בו.

נשב במעגל. כל אחד מראה את שתי התמונות ואומר משפט אחד בלבד: מה הכי השתנה ביניהן. לא נעצור לשאלות בשלב הזה – את השיחה עצמה נשמור לזוגות.

מעבר: נאמר למשתתפים:

"התמונות שלנו מראות שהשנה שדמיינו שונה מהשנה שאנחנו חיים בפועל. היום נעצור להסתכל על הפער הזה, ועל מה שאפשר ללמוד ממנו."

2 שיחות בזוגות

נחלק את המשתתפים לזוגות מראש, ונערבב בין מי שבדרך כלל פחות מדברים ביניהם. כל משתתף מקבל דף שאלות (נספח). השאלות בדף מחולקות לשלושה שלבים: **פותחים, מעמיקים, צוללים**.

נציג את כללי השיחה:

1. כל אחד בוחר 3 שאלות – אחת מכל שלב, לפי הסדר. כך השיחה נפתחת בקלילות ומעמיקה בהדרגה. מי שמעדיף, יכול לבחור שתי שאלות מ"מעמיקים" במקום שאלה מ"צוללים".
2. מי שמקשיב לא מייעץ ולא משווה לעצמו. אפשר לשאול שאלת המשך: "ספר עוד", "איך זה הרגיש?".
3. מספרים רק מה שרוצים. מותר להחליף שאלה.
4. בסוף התור, מי שהקשיב שואל: **"מה מתוך מה שסיפרת מותר לי לשתף במעגל?"**

הזוגות מתפזרים למקומות שקטים. כל אחד מדבר כעשר דקות. נסמן מתי מתחלפים, ונזכיר חמש דקות לפני הסוף.

3 מעגל שיתוף

נחזור למעגל. כל אחד מספר בדקה או שתיים משהו שבן הזוג סיפר על עצמו, שהפתיע אותו או שהוא התחבר אליו. פותחים ב"הופתעתי לשמוע ש..." או "התחברתי ל...". אחרי שמספרים עליו, בן הזוג יכול להוסיף משפט אחד.

לאחר הסבב נשאל:

- מה חוזר אצל רבים מאיתנו? מה שונה?
- מה הרגשתם כששמעתם מישהו אחר מספר את הסיפור שלכם?

ומשם נעבור לקומונה:

- מה כל זה אומר עלינו כקומונה?
- במה הקומונה שלנו הפתיעה אותנו לטובה?
- מה נרצה לשמור בקומונה, ומה נרצה שיהיה אחרת עד סוף השנה?

4 סיכום – "מכאן והלאה"

נחלק לכל משתתף שתי פתקיות, בשני צבעים שונים. כל אחד כותב לעצמו:

- **על הפתקית הראשונה:** דבר אחד שגיליתי על עצמי השנה ואני רוצה לשמור.
- **על הפתקית השנייה:** דבר אחד שאני רוצה לעשות אחרת עד סוף השנה.

הפתקיות נכנסות למעטפה סגורה יחד עם הציורים מהפתיחה. המעטפה תיפתח במפגש סוף השנה – ואולי נצייר אז תמונה שלישית.

דגש למנחה: המלווה שומר את המעטפה ומתאם את מפגש סוף השנה. כדאי לקבוע כבר עכשיו מתי נפתח אותה.

"הזיהוי של הפער בין מה שחשבנו לבין מה שקרה בפועל הוא הזדמנות עבורנו ללמוד על עצמנו, ועלינו כקומונה."

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח

דף שאלות לזוגות

בחרו 3 שאלות – **אחת מכל שלב, לפי הסדר**. ספרו רק מה שאתם רוצים לספר. מי שמעדיף, יכול לבחור שתי שאלות מ"מעמיקים" במקום שאלה מ"צוללים".

פותחים

להתחיל לדבר

1. איזו משימה יומיומית או טכנית במסגרת הפתיעה אותך בכמות האנרגיה שהיא דורשת ממך?
2. על איזה הרגל או צורך אישי מהבית גילית שהכי קשה לך לוותר בחיים המשותפים בקומונה?
3. איך דמיינת שייראה הזמן הפנוי שלך, ומה באמת קורה כשמגיעה שעה שקטה?
4. איזה תפקיד חברתי או תפעולי לקחת על עצמך בקומונה מתוך הרגל, והאם הוא תואם את מי שרצית להיות השנה?
5. אם חבר מהבית היה פוגש אותך עכשיו לשיחה של עשר דקות, מה הדבר הראשון שהוא היה שם לב שהשתנה בך?

מעמיקים

להסתכל פנימה

6. איך דמיינת את רגע השיא או ההצלחה שלך עם חניך לפני שהתחילה השנה, ואיך נראית "הצלחה" בעיניך היום?
7. איזה מין "אח גדול" או מדריך חשבת שתהיה (קשוח, חברמן, מכיל, משימתי), ואיזה צד בך באמת יוצא מול החניכים ברגעי קצה?
8. מי מחברי הקומונה התגלה לך באור שונה לגמרי ממה שחשבת עליו בשבוע הראשון, ומה גילית בו?
9. איך דמיינת שתפתרו ריבים בקומונה, ואיך זה באמת קורה כשכולם עייפים ומוצפים?
10. איזו תכונה או יכולת חשבת שתהיה נקודת החוזקה שלך השנה, ואיזו יכולת אחרת לגמרי גילית שאתה נאלץ לפתח?

צוללים

לגעת במה שקשה

11. מה הדבר שהכי קשה לך להכיל או לפגוש אצל החניכים, שלא חשבת שישפיע עליך כל כך?
12. איפה הפער הכי גדול בין איך שחשבת שתציב גבולות לבין מה שקורה בפועל כשחניך בודק אותם?
13. חשבת שהקומונה תהיה קבוצת חברים שתומכת – מתי הרגשת שה"ביחד" הזה דווקא שואב ממך כוחות או מייצר בדידות?
14. מה חשבת שתעשה ברגעים שבהם תרגיש חוסר אונים או רצון לוותר, ומה באמת עוזר לך להחזיק מעמד?
15. איזה משפט ביקורתי אתה אומר לעצמך לאחרונה, שלא חשבת שתפגוש בשנת השירות?